

ขมิ้นชันกับอัลไซเมอร์

อัลไซเมอร์เป็นโรคสมองเสื่อมชนิดหนึ่งที่เกิดจากความผิดปกติในเนื้อสมอง โดยจะพบลักษณะที่สำคัญสองอย่างคือกลุ่มใยประสาทที่พันกัน (Neurofibrillary tangles) และมีการสะสมของสาร beta amyloid ในสมอง ใยประสาทที่พันกันจะทำลายระบบการขนส่งสารในเซลล์ประสาท ทำให้เกิดความผิดปกติในการสื่อสารทางชีวเคมีระหว่างเซลล์ประสาทมีผลให้เซลล์ตายในเวลาต่อมา และการที่สมองมีการสะสมของสาร beta amyloid ในปริมาณมากจนมีลักษณะเหมือนคราบในสมอง เรียกว่า แอมีลอยด์ พลาแก (amyloid plaques) มีผลให้ลดการสังเคราะห์สารสื่อประสาทชนิด acetylcholine ในสมองลดลง ซึ่งสาร acetylcholine จะมีส่วนสำคัญในเรื่องการเรียนรู้และความจำ มีรายงานการวิจัยว่าขมิ้นชันมีสาร curcuminoids ซึ่งประกอบไปด้วยสาร curcumin 75-80%, demethoxycurcumin 15-20% และ bisdemethoxycurcumin 3-5% จากการศึกษาในสัตว์ทดลองเมื่อป้อนสาร curcuminoids ให้หนูแรทเพศผู้ ขนาด 10 มก./กก. หลังจากนั้นฉีดสาร scopolamine เข้าทางช่องท้อง 2 มก./กก. เพื่อเหนี่ยวนำให้เกิดความจำเสื่อม พบว่าสาร curcuminoids สามารถฟื้นฟูความทรงจำในส่วนที่ถูกทำลายด้วย scopolamine ได้ และมีการทดสอบว่าขนาดของสาร curcuminoids, bisdemethoxycurcumin, demethoxycurcumin และ curcumin ที่สามารถยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ acetylcholinesterase ได้ครึ่งหนึ่ง (IC₅₀) มีค่าเท่ากับ 19.67, 16.84, 33.14 และ 67.69 ไมโครโมลาร์ ตามลำดับ ซึ่งการศึกษาโดยส่วนใหญ่ก็กล่าวถึงสาร curcuminoids ในขมิ้นชันมีฤทธิ์ในการต้านการสร้างสาร beta amyloid ในสมอง และยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ acetylcholinesterase (เอนไซม์ทำลายสาร acetylcholine) ซึ่งจะมีผลให้สาร acetylcholine ในสมองไม่ถูกทำลาย จึงคาดว่าสามารถป้องกันอาการความจำเสื่อมในผู้ป่วยโรคอัลไซเมอร์ได้ นอกจากนี้ยังมีการจดสิทธิบัตรตำรับยาจีนที่มีส่วนผสมของสาร curcumin จากเหง้าขมิ้นชัน 30-95% ใบแป๊ะก๊วยที่มีสาร flavones 2-24% และโสมอเมริกันที่มีสาร saponin 2-80% และตำรับยาจีนที่มีส่วนผสมของใบแป๊ะก๊วย 1-10 ส่วน เหง้าขมิ้นชัน 1-10 ส่วน และเหง้าของต้น *Polygala tenuifolia* 1-10 ส่วน โดยน้ำหนัก สามารถป้องกันและรักษาโรคอัลไซเมอร์ได้ แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยทางคลินิกของขมิ้นชันกับโรคอัลไซเมอร์ อย่างไรก็ตามหากต้องการใช้ขมิ้นชัน ขนาดที่ปลอดภัยตามบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2549 แนะนำให้ใช้ในการรักษาอาการจุกเสียด คือ ครั้งละ 2-4 แคปซูล (500-1,000 มก.) วันละ 4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน ห้ามใช้ในผู้ที่มีท่อน้ำดีอุดตัน ผู้ป่วยโรคหัวใจ หญิงมีครรภ์ และหากมีอาการแพ้ เช่น ผื่นขึ้นที่ผิวหนังทำให้ผิวหนังอักเสบต้องหยุดใช้ทันที